

Miljökontorets tillsyn av tobakslagens rökförbud vid skolgårdar - 2014

Bakgrund

Tobakslagens syfte är bland annat att motverka att barn och unga kommer i kontakt med tobak. Tobakslagen reglerar bland annat försäljning av tobaksvaror och platser där rökning inte får förekomma. I Mjölby och Boxholms kommuner ansvar miljönämnden för tillsynen av tobakslagens rökförbud vid skolor. För tillsyn av försäljning av tobaksvaror med mera ansvarar Social- och omsorgsnämnden i respektive kommun.

Mål och syfte

Mål och syfte med tillsynen var att kontrollera om högstadie- och gymnasieskolor i Mjölby och Boxholms kommuner uppfyller kravet om rökfri skolmiljö i enlighet med § 2 i tobakslagen¹.

Metod

Inspektionerna genomfördes oanmälda av miljökontoret. Valet att genomföra oanmälda inspektioner gjordes för att få en bra bild av hur tobakslagens förbud mot rökning på skolgårdarna följs. Samtliga högstadie- och gymnasieskolor i Mjölby och Boxholms kommuner inspekterades. Som stöd användes en omarbetad checklista från Folkhälsomyndigheten. Vid samtliga skolor har miljökontoret tidigare genomfört förämnade inspektioner och i samband med dessa informerat om skolans ansvar enligt tobakslagen.

Kontrollområden

Vid besöken inspekterades skolornas skolgårdar. Följande områden kontrollerades:

- Om rökning sker på skolområdet.
- Uppgifter som tyder på att rökning sker på skolområdet, så som cigarettfimpar etc.
- Sådant som kan vilseleda om rökförbudet, så som rökrutor, askkoppar etc.
- Om skolan informerar om att rökförbud råder, genom skyltar, dekaleringar etc.
- Om det finns någon policy, ordningsregler eller liknande som informerar om att rökning inte får ske på skolområdet.

Sista punkten kontrollerades inför inspektionerna genom att miljökontoret granskade information på och handlingar utlagda på skolornas hemsidor.

Resultat

Av de totalt sju skolorna som inspekterades var det bara en som inte fick några anmärkningar. Vid övriga skolor förekom det mer eller mindre allvarliga brister enligt tobakslagen. Vid fem av sju skolor noterades bristande skyltning om att det råder rökförbud enligt tobakslagen. Vid sex av sju skolor förekom cigarettfimpar på skolområdet i olika omfattning. Vid två skolor noterades elever som rökte.

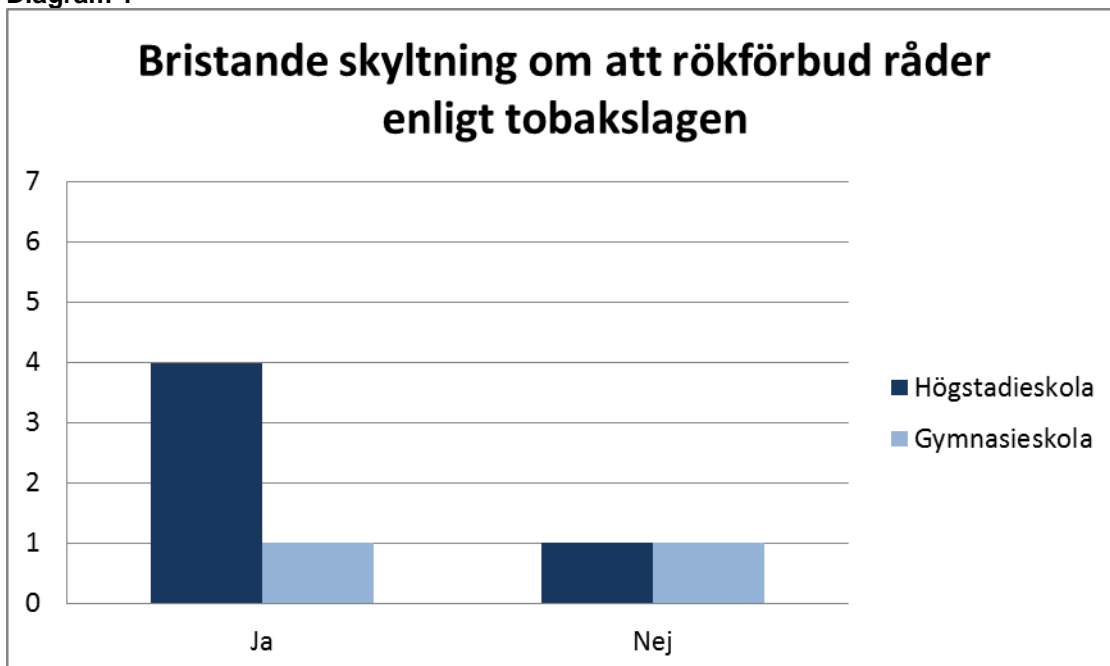
Tillsynen har föranlett sex stycken förelägganden enligt tobakslagen varav ett förenat med ett vite.

Mer information finns i bilaga 1 och bilaga 2.

¹ Rökning är förbjuden, i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. [...]

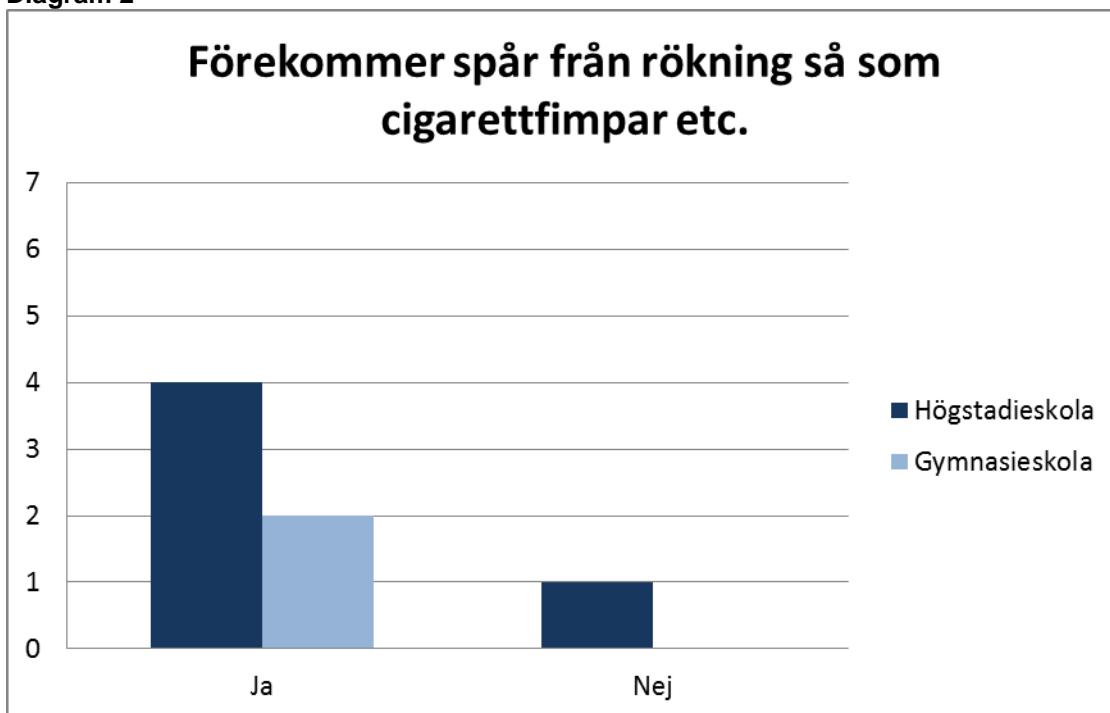
Bilaga 1

Diagram 1

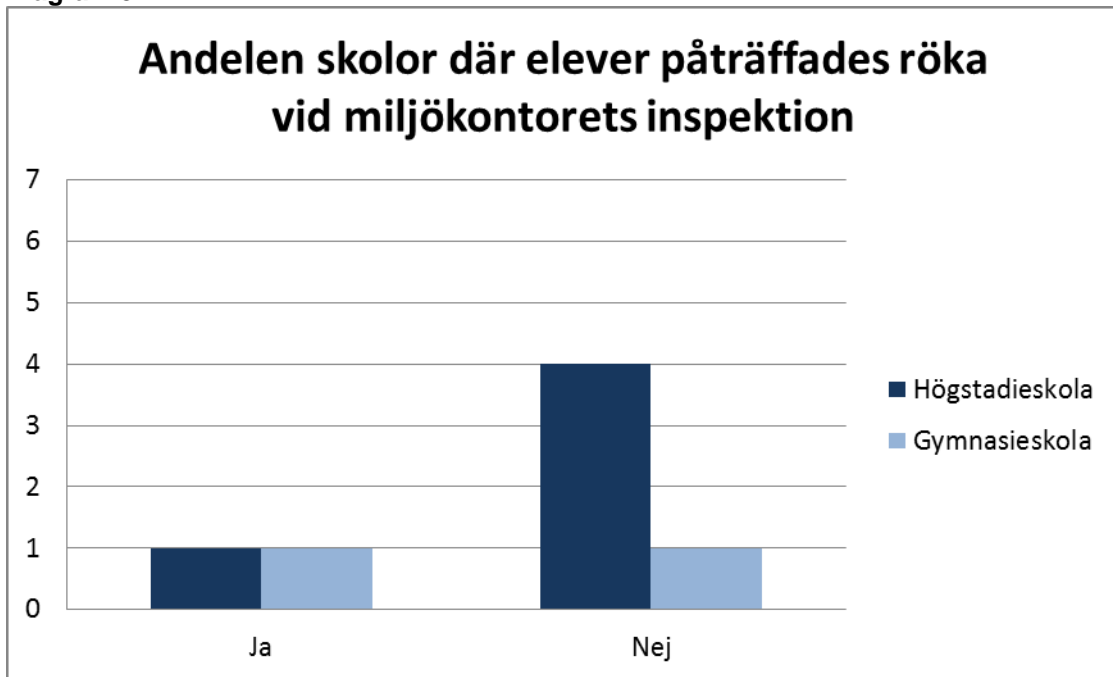
Andelen skolor med bristande skyltning om att det råder rökförbud enligt tobakslagen på skolgården. Vid en skola saknades skyltning men det förekom inte några tecken som tyder på att rökning sker vilket medförde att den klarade sig utan anmärkning när det gäller skyltning. Denna skola uppmanades dock att uppföra skyltar om rökförbudet.

Diagram 2

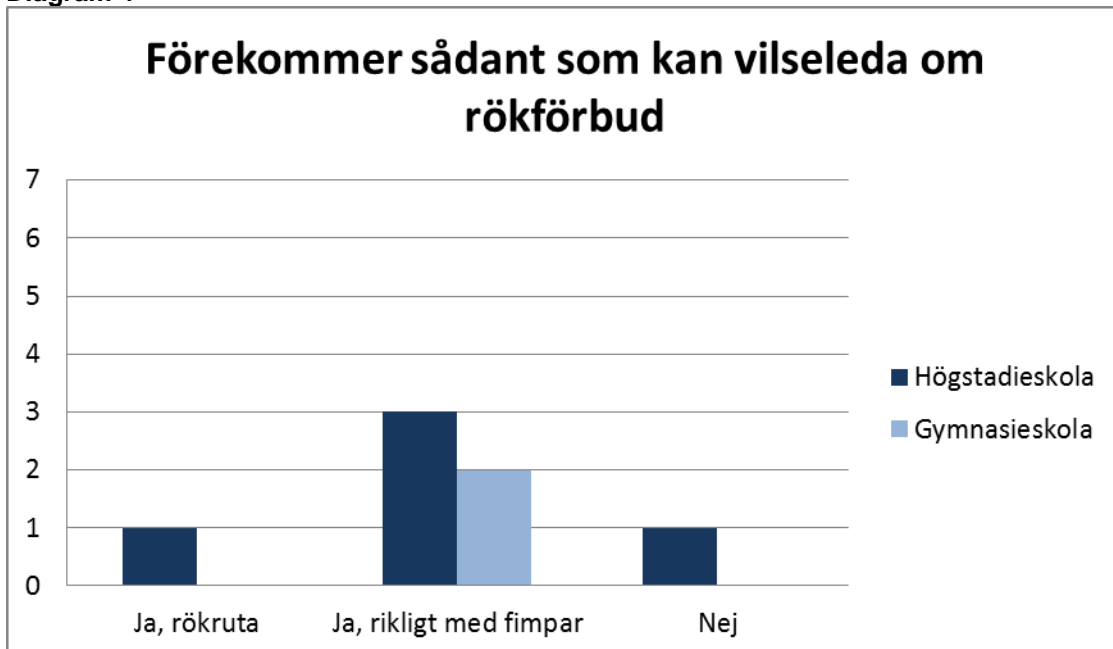
Andelen skolor där det förekom spår från rökning så som cigarettfimpar, cigarettpaket m.m.

Diagram 3

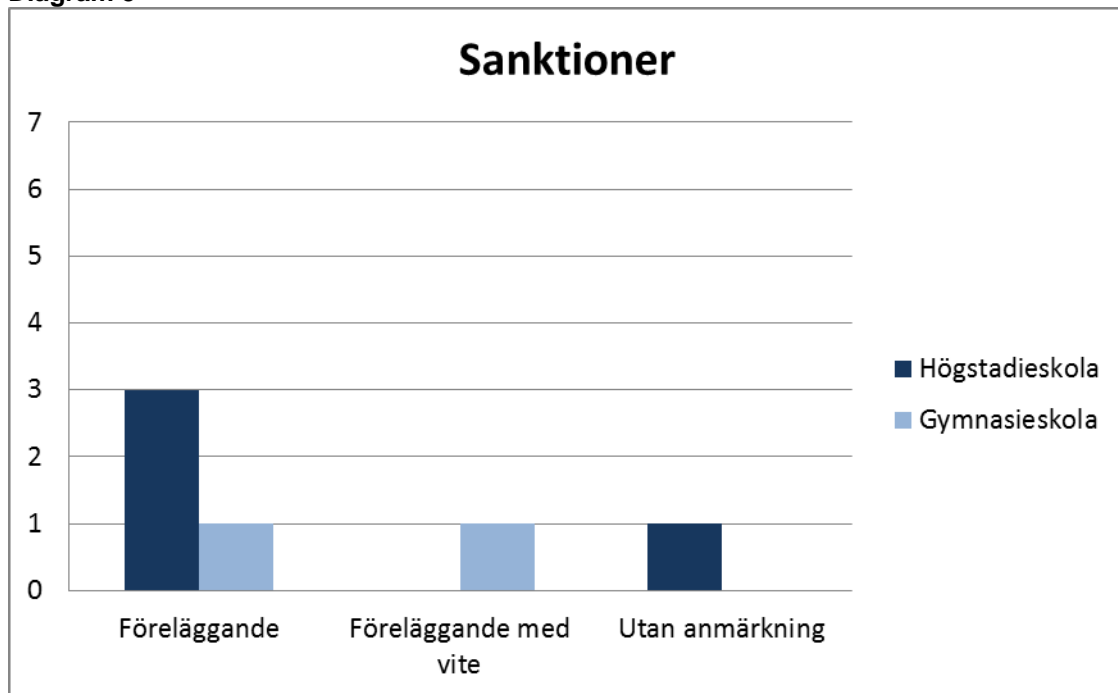
Andelen skolor där elever påträffades röka vid miljökontorets inspektion

Diagram 4

Andelen skolor där det förekom sådant som kan vilseleda om rökförbudet. Sådant som bedöms kunna vilseleda om rökförbudet är rökrutor, askkoppar etc. Om det förekom rikligt med cigarettfimpar, så anses även det kunna vilseleda om rökförbudet. Den rökruta som noterades vid en skola var av informell typ och inte utpekad av skolan. Den låg dock väldigt nära skolans entré och bör vara känd av verksamheten.

Diagram 5

Andelen skolor som meddelades sanktioner efter tillsynen i form av föreläggande och föreläggande med vite.

Bilaga 2

Skolor som inspekterades i Mjölby kommun

- Blåklintskolan, grundskola. Dnr 2014:1027-1
- Dackeskolan, gymnasium. Dnr 2014:1028-1
- Kungshögaskolan, gymnasium. Dnr 2014:1029-1
- Lagmansskolan, grundskola. Dnr 2014:1030-1
- Trojenborgsskolan, grundskola. Dnr 2014:1031-1
- Vifolkaskolan, grundskola. Dnr 2014:1026-1

Skolor som inspekterades i Boxholms kommun

- Stenbocksskolan, grundskola. Dnr 2014:0993-1

Bilaga 3

Material om tobakslagen, rökfria skolgårdar och ungas tobaksvanor

- Statens folkhälsoinstitut (numera Folkhälsomyndigheten). Tobaksfri kommun – en del i ett hälsofrämjande arbete.
- Statens folkhälsoinstitut (numera Folkhälsomyndigheten). Barn och unga önskar en rökfri skolgård – kort information till föräldrar.
- Länsstyrelserna. Alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT)
- Länsstyrelsen Östergötland. Regional strategi för ANDT-arbetet i Östergötlands län 2014-2016
- Länsstyrelsen Östergötland. Regional handlingsplan för ANDT-arbetet i Östergötlands län 2014-2016.

Miljökontoret

Kontaktuppgifter

0142-850 00
miljo@mjolby.se
www.mjolby.se

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13
595 80 Mjölby

Postadress

Mjölby kommun
Miljökontoret
595 80 Mjölby